

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

BERAT KANDİLİ VE TEVBE

Kurtuluş beratımızı alma gecesi

2 Şubat 2026 — Şaban 1447

GİRİŞ

Cenâb-ı Allah, zamanlar içinde bazı mukaddes zamanlar yaratmıştır. İçinde bulunduğumuz Üç aylar olarak isimlendirilen kıymetli zaman diliminde de Rabbimizin rahmet ve mağfiretinin bol bol tecelli ettiği mübarek geceleri teker teker idrak ediyoruz.

2 Şubat Pazartesi günü Yüce Yaratanımızın bizler için sunmuş olduğu mübarek bir geceye, günahların bolca bağışlandığı, hatalar ve kusurlar için bağışlanma dileyenler için affın sağanak bir şekilde yağdığı yeni bir fırsat gecesine Beraat gecesine kavuşacağız. Rabbimize şükrediyoruz. Sevgili Peygamberimize O'nun Ehli Beytine ve Ashabına salat ve selam ediyoruz. Bu gecelerde Cenab-ı Hakk'ın kullarına maddî ikramları olduğu gibi manevî ihسانları da vardır. Bu ihšana eren kimseler, büyük bir mazhariyete nail olurlar.

Rabbimizin lütuf ve ihسانının bol bol aktığı, gönüllere nur kattığı bir geceyi yaşayacağız. Üç ayların tam ortasında bulunan Şaban ayının on beşinci gecesi, kültürümüzde **Berat gecesi** olarak adlandırılır.

Bu gece üç ayların ikincisi olan **Şabanın 15. gecesi**. Bu gece Beraat gecesi. Bu gece kurtuluş gecesi. Bu gece mağfiret gecesi. Bu gece af dileyenlerin günahı ne kadar çok olursa olsun, İsterse binlerce koyunun üzerlerinde bulunan tüyler kadar bile olsa affedildiği gece. Bu gece Rızık isteyenler için rızık bolca verildiği gece. Bu gece dua etmek isteyenler için duaların ret olunmadığı bir gece. Bu gece dertleri olanlar için dertlerine şifa gecesi. Bu gece gönüllerin gecesi.

Ülkemizin zorlu günler geçirdiği bu günlerde Berat Kandili, birlik, beraberlik ve dayanışma içinde aynı safta toplanıp Ülkemiz, Milletimiz ve tüm Ümmet-i Muhammed için duada bulunma vaktidir.

A. BERAT NEDİR?

Berat, Arapça **berâe-berâet** kelimesinin Türkçeleşmiş şeklidir. Berâet, “iki şey arasında ilişki olmaması; kişinin bir yükümlülüğten kurtulması veya yükümlülüğünün bulunmaması” anlamına gelir. Şaban'ın 15. gecesinde Müslümanların Allah'ın affı ve bağışlaması ile günah yükünden kurtulacağı umularak bu geceye Berat gecesi denmiştir

Yollardaki işaretler gibi hayatımızda da önemli dönüm noktaları vardır. Bunlar, belirli günler, kandiller ve bayramlardır. İşte bu gece de ömrümüzde önemli bir dönüm noktasıdır. Çünkü Cenâb-ı Hak; kullarının ibadetlerini kat kat mükâfatlandırmak, dua ve isteklerini kabul etmek, tövbelerini kabul ederek, günahlarının bağışlanmasına imkân ve fırsat vermek üzere bazı zamanları daha faziletli kılmıştır.

Kandiller ve benzeri geceler; iman, ibadet ve düşünce hayatımız bakımından kendimizi yenilememiz, geçmişimizi muhasebe etmemiz, geleceğimizi planlama ve ümitlerimizi tazelememiz için büyük bir fırsattır. Böyle geceleri ve günleri ihya etmek müstehab ve güzel adetlerimizdendir. İmanımızın kemaline, dünya ve ahiret saadetine vesiledir. Bu gece münasebetiyle, içimizdeki manevi duyguların sesine kulak vererek günahlarımıza tövbe etmeli, tüm Müslümanlar ve insanlık için Allah (cc)’a dua ve niyazda bulunmalıyız. Yüce Mevla’mız, bu gecede ilahi rahmetini bol bol indirmekte, rızık ve şifa kapılarını sonuna kadar açarak, bizleri sonsuz ikramlarına davet etmektedir.

B. KUR’ÂN VE BERAT GECESİ

Kur’ân-ı Kerim, berat gecesinde Levh-i Mahfuz’dan alınmış ve bir bütün hâlinde dünya göğüne indirilmeye başlanmıştır. Bu gecenin mübarek oluşunun önemli sebeplerinden biri de budur. Allah (c.c.) Duhan Suresi 1-7. ayetlerde şöyle buyurmaktadır:

ÂYET - İ KERÎME

حَمْ ۞ ۱ ۞ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۞ ۲ ۞ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا
مُنذِرِينَ ۞ ۳ ۞ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ۞ ۴ ۞ أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا إِنَّا
كُنَّا مُرْسِلِينَ ۞ ۵ ۞ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۞ ۶ ۞ رَبِّ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ۞ ۷ ۞

“Hâ Mîm. Apaçık olan Kitab’a andolsun ki, biz onu mübârek bir gecede indirdik. Şüphesiz biz insanları uyarmaktayız. Katımızdan bir emirle her hikmetli iş o gecede ayırt edilir. Eğer kesin olarak inanıyorsanız, Rabbinden; göklerin, yerin ve bu ikisi arasındakilerin Rabbinden bir rahmet olarak biz peygamberler göndermekteyiz. O hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.” (Duhân, 44/1-7)

Kur’ân inmeden önce insanoğlunun efkârını dalâlet, kalbini küfür bulutları kaplamıştı, insan Rabbini bırakmış, taşlara, ağaçlara ve putlara tapmaya başlamıştı. İnsan denilen tabiri caizse insanlığını unutmuştu. Cinayet ve rezaletler, sayılamayacak kadar çok, yazılamayacak kadar bayağı idi.

İşte bu durumda olan yeryüzüne, Kur’ân-ı Kerim’in inmesinin birinci kademesi, **Şâbân-ı Şerifin 15. gecesine** tesadüf ettiğinden bu gece müstesna bir değer taşımaktadır. Bu gece hürmetine, birçok günahlar bağışlandığı için, **Berat Gecesi** adını almıştır.

C. BU GECENİN BEŞ HUSUSİYETİ

Peygamberimizin (a.s.) hadislerinde bu gecenin önemine vurgu yapılmıştır. Bu gecede beş büyük haslet vardır:

BİRİNCİSİ: Hikmetli her iş bu gece tefrik ve vazife sahiplerine tevzi olunur. Levh-i Mahfuz’daki İlâhî takdirler arasından o sene içinde cereyan edecek, hadise ve olayların icrasına bu geceden itibaren başlanır ve Kadir Gecesinde tamamlanır.

Erzakla ilgili nüsha, Mikâil aleyhisselâma, harb, zelzele ve diğer felâketlerle ilgili nüsha, Cebrail aleyhisselâma; kulların işleriyle ilgili nüsha, Hazret-i Azrail’e verilir.

İKİNCİSİ: Bu gece yapılan ibadetin fazileti pek büyüktür. Hz. Âişe (r.a.) şöyle naklediyor: Bir gün Hz. Peygamber yanıma girdi, elbisesini çıkardı. Biraz durduktan sonra tekrar giyindi. Ortaklarımın birinin yanına gidecek diye beni bir kıskançlık aldı. O, dışarı çıkınca ben de peşine takıldım. Bakiü’l-Garkad denilen kabristana vardı. Mü’minlere ve şehitlere duâlar etti. Kendi yaptığımdan kendim utandım ve “Anam babam sana feda olsun. Sen Rabbinin rızası peşinde, bense dünya peşindeyim”, diyerek geri döndüm. Biraz sonra Resûlullah da içeri girdi. Benim sık sık nefes alışımın sebebini sordu. Kendisine olup bitenleri anlattım. Buyurdular ki: **“Allah’ın Resûlü sana haksızlık edecek diye mi korkuyorsun?”**. Resûl-i Ekrem elbisesini çıkardıktan sonra **“Bu gece ibadet yapmama müsaade eder misin?”** dedi, ben de: “Anam babam sana feda olsun, evet, cevabını verdim.” Namaz kılmaya başladı. Bir ara secdede o kadar çok kaldı ki, endişelendim ve yoklarken elim ayağına dokunmuş olacak ki kımıldadı. Ben de hayatta olduğuna kanaat getirerek sevindim. Secdede şöyle dua ediyordu: **“Ya Allah, azabından afvine sığınıyorum, gadabından rızana iltica ediyorum. Senden sana sığınıyorum. Hiçbir senayı, senin nefsinle karşı olan senana denk saymıyorum”**. Sabah olunca durumu kendisine haber verdim. **“Bunları hem öğren hem de başkalarına öğret. Bunları bana Cebrail öğretti”** buyurdu.

ÜÇÜNCÜSÜ: Cenâb-ı Hak bu gecede Benî Kelb kabilesinin koyunlarının tüyleri sayısınca ümmet-i Muhammed’e rahmet eder.

Hız. Âişe validemiz Peygamberimizi tanıtırken şöyle buyurmuştur:

HADİS - İ ŞERİF

عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ فَقَدْتُ النَّبِيَّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - ذَاتَ لَيْلَةٍ نَخَرَجْتُ أَطْلُبُهُ
فَإِذَا هُوَ بِالْبَقِيعِ رَافِعُ رَأْسَهُ إِلَى السَّمَاءِ فَقَالَ " يَا عَائِشَةُ أَكُنْتُ تَخَافِينَ أَنْ
يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَرَسُولَهُ ". قَالَتْ قَدْ قُلْتُ وَمَا بِي ذَلِكَ وَلَكِنِّي ظَنَنْتُ أَنَّكَ
أَتَيْتَ بَعْضَ نِسَائِكَ . فَقَالَ " إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَنْزِلُ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ إِلَى
السَّمَاءِ الدُّنْيَا فَيَغْفِرُ لَأَكْثَرِ مَنْ عَدَدِ شَعْرِ غَنَمٍ كُلِّبِ "

"Bu gece (Şaban'ın 15. gecesini) Peygamber (s.a.s.)'i dışarı çıkıp aramaya başlamıştım ki (O'nu) Baki' Kabristanı'nda başını göğse kaldırmış hâlde buldum. Buyurdu ki: "Ey Aişe, Allah ve Resûlü'nün sana haksızlık etmesinden mi korktun? dedim. Hız. Aişe validemiz "Diğer hanımlarından birinin yanına gittiğini zannettim" dedi. *Peygamberimiz buyurdu ki Allah Teâlâ Şabanın 15. gecesinde (bu gecede) dünya semasına iner, Ben-i Kelb kabilesinin koyunlarının tüyleri sayısınca insanları bağışlar.*" (İbn Mâce, İkâmetü's-Salât, 191)

DÖRDÜNCÜSÜ: Mağfiretin husulüdür. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

HADİS - İ KUDSİ

يَا ابْنَ آدَمَ إِنَّكَ مَا دَعَوْتَنِي وَرَجَوْتَنِي غَفَرْتُ لَكَ عَلَى مَا كَانَ فَيْكَ وَلَا أُبَالِي. يَا
ابْنَ آدَمَ لَوْ بَلَغَتْ ذُنُوبُكَ عَنَانَ السَّمَاءِ ثُمَّ اسْتَغْفَرْتَنِي غَفَرْتُ لَكَ وَلَا أُبَالِي. يَا ابْنَ
آدَمَ إِنَّكَ لَوْ أَتَيْتَنِي بِقُرَابِ الْأَرْضِ خَطَايَا ثُمَّ لَقَيْتَنِي لَا تَشْرِكُ بِي شَيْئًا لَا أُتِيْتُكَ
بِقُرَابِهَا مَغْفِرَةً.

Enes b. Malik (r.a.) Resûlullah (s.a.s.) şöyle buyururken dinledim dedi: "Allah Teâlâ şöyle buyurdu:

Ey Âdemoğlu! Sen bana dua ettiğin ve benden affını umduğun sürece, işlediğin günahlar ne kadar çok olursa olsun, onların büyüklüğüne bakmadan seni bağışlarım.

Ey Âdemoğlu! Günahların gökyüzünü kaplayacak kadar çok olsa, sonra da benden affını dilesen, seni affederim.

Ey Âdemoğlu! Sen yeryüzünü dolduracak kadar günahla karşıma gelsen; fakat bana hiçbir şeyi ortak koşmamış olsan, şüphesiz ben de seni yeryüzü dolusu bağışla karşılarım.”

(Tirmizi, Daavât, 98; Ahmed İbni Hanbel, Müsned, V/172)

Bu gecenin bereketinden istifade edemeyecek olanları da Peygamberimiz (a.s.) şöyle anlatıyor.

HADİS - İ ŞERİF

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ " إِنَّ اللَّهَ لَيَطَّلِعُ فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فَيَغْفِرُ لِمَجِيعِ خَلْقِهِ إِلَّا لِلْمُشْرِكِ أَوْ مُشَاحِنٍ "

Peygamber'den (s.a.s.) gelen bir rivayette ise “Allah Taala (c.c.), Şa’ban ayının onbeşinci gecesini (kullarına rahmetle) nazar eder. Müşrikle, müşahin (kindar bencil) bu aften yararlanamazlar.” (İbn Mâce, İkâmetü’s-Salât, 191, Hadis No: 1390)

Merhum Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır’ın Hak Dini Kur’an Dili isimli tefsirinde belirtildiğine göre “anne ve babasını incitenler, büyücüler, başkalarına kin besleyenler ve içki düşkünleri bu gecenin faziletinden yararlanamazlar” (Elmalılı, Hak Dini Kur’an Dili, VI/4293).

HADİS - İ ŞERİF

خمس ليال لا ترد فيهن الدعوة: أول ليلة من رجب، وليلة النصف من شعبان، وليلة الجمعة، وليلة الفطر، وليلة النحر

Başka bir hadiste ise “Beş gece vardır ki onlarda yapılan dualar geriye çevrilmez. Bunlar Recebin ilk (cuma) gecesini, Şabanın ortasında bulunan gece, Cuma gecesini, Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramı geceleridir.” (Suyûtî, el-Câmiu’s-Sağîr, No: 3952)

BEŞİNCİSİ: Bu gece Peygamber Efendimiz’e şefaât selâhiyetinin tamamı verildi. Şöyle ki: Peygamber Efendimiz Şaban ayının on üçüncü gecesini, ümmetine şefaât edebilmek için Allah Teâlâ’ya niyazda bulundu. Kendisine, ümmetinin üçte birine şefaât etme selâhiyeti verildi. Ümmetine son derece düşkün bulunan Resûlullah, daha fazla kimseye şefaât edebilme arzusu ile yanıp tutuşmaktaydı. On dördüncü geceyi de ibadetle ihya ve Cenab-ı Hakk’a şefaât dileğini tekrar etti. Ümmetinin üçte ikisine şefaât selâhiyeti verildi. Âlemlere rahmet olarak gönderilen Efendimiz, on beşinci geceyi de ibadetle geçirdi ve Mevlâ’ya salâhiyetinin genişletilmesi için duada bulundu. Bunun üzerine ümmetinin tamamına şefaât selâhiyeti verildi.

D. KIBLENİN TAHVİLİ

Bu geceye değer kazandıran hususlardan biri de kiblenin Kudüs istikâmetinden, Mescid-i Haram tarafına çevrilmiş olmasıdır.

İslamiyet'in başlangıcında namazlar Kudüs'e Beytülmakdis'e karşı eda edilmekte idi. Resûlullah, ceddi Hazret-i İbrahim'in kiblesi bulunan Kâbe'ye yönelerek namaz kılmak için arzu taşıyor ve vahye intizar ediyordu. Bu hâl, hicreti takiben on altı ayı aşkın bir zaman böyle devam etti.

Hicretin ikinci senesi, Şaban ayının on beşinci günü Efendimiz, Benî Seleme yurduna varmıştı. Onların mescidinde öğle namazının farzını kıldırırken kiblenin değiştirilmesiyle ilgili şu âyet-i kerime geldi:

ÂYET-İ KERİME

قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ
شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَإِنَّ
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا
يَعْمَلُونَ

“Ey peygamber! Biz, senin yüzünün göğe doğru çevrilip durduğu-nu, Allah ve Cibril'den haber beklediğini görüyoruz. Merak etme, elbette seni, hoşlanacağın bir kibleye döndüreceğiz. Bundan böyle, yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir. Nerede olursanız yüzlerinizi o yöne çevirin. Aslında kitap verilenler, kible değişikliğinin Rableri tarafından bildirilen bir gerçek (hak) olduğunu çok iyi bilirler. Allah onların yaptıklarından habersiz değildir ki.” (Bakara, 2/144)

Peygamber Efendimiz, namaz içinde yönünü kibleye, Kâ'be-i Muazzama tarafına çevirdi ve namazın geri kalan iki rek'atını Mescid-i Haram'a doğru kıldı. Bu mescide Mescîdü'l-Kibleteyn adı verildi.

E. RAMAZAN'IN MÜJDECİSİ

Ramazan'ın müjdecisi... Şaban ayının on beşinci gecesi... Berat... Berat...

Borçtan, hastalıktan, suç ve cezadan beraat etme, kurtulma...

günahlardan arınma, temize çıkma, ilâhî af ve rahmete nâil olma...

Hız. Peygamber şöyle buyurur:

HADİS-İ ŞERİF

إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فَقُومُوا لَيْلَهَا وَصُومُوا يَوْمَهَا . فَإِنَّ اللَّهَ يَنْزِلُ فِيهَا
لِغُرُوبِ الشَّمْسِ إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا فَيَقُولُ أَلَا مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرَ لَهُ أَلَا مُسْتَرْزِقٌ
فَأَرْزُقَهُ أَلَا مُبْتَلًى فَأُعَافِيَهُ أَلَا كَذَا أَلَا كَذَا حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ

“Şaban ayının 15. gecesini ibadetle geçirin, gündüzünde de oruç tutun. Çünkü Yüce Allah, bu gece dünya semasına rahmetiyle tecelli eder ve ‘Yok mu tövbe eden, tövbesini kabul edeyim? Yok mu rızık isteyen, rızık vereyim? Yok mu şifa isteyen, şifa vereyim... Yok mu başka isteği olan ona da istediğini vereyim?’” (İbn Mâce, İkâmetü’s-Salât, 191)

Allah Resûlü (s.a.s.), Şaban ayının yarısına denk gelen bu gecede Allah (c.c.)’a çok ibadet edilmesini, gündüzünde ise oruç tutulmasını tavsiye etmiş ve o gece güneş batınca Allah Teâlâ’nın dünyaya rahmetiyle tecelli ederek fecre kadar, "Bağışlanmak dileyen yok mu, onu bağışlayayım! Rızık isteyen yok mu, ona rızık vereyim! Belaya düşen yok mu, ona afiyet vereyim!" Buyurduğunu bizlere müjdelemiştir.

Peygamber Efendimiz (a.s.), Allah (c.c.)’ın rahmetinin ne kadar geniş olduğunu anlatmak için Hz. Aişe (r.a.)’ye:

“Şaban ayının yarısına denk gelen bu gece Allah dünya semasına iner (rahmetiyle tecelli eder) ve Kelb kabilesinin koyunlarının kıllarından daha çok sayıda günahkârı bağışlar.” *buyurmuştur.* (Tirmizî, Savm, 39; İbn Mâce, İkâmetü’s-Salât, 191)

“Allah Teâlâ, şabanın on beşinci gecesini (Beraat gecesini) tecelli eder ve ana-babaya asi olanlarla, Allah’a ortak koşanlar dışında bütün kullarını bağışlar.” (İbn Mâce, İkâmetü’s-Salât, 191, Hadis No: 1390; Tirmizî, Savm, 38)

Dünyada beratımızı almadan ahiretteki beraatımıza ulaşamayacağız. Dünyada yaşarken beratımızı gerçekleştirecek amellerimizi hayatımıza aktarmadan ahirette beraatımızı alıp cennete ulaşamayacağız. İman etmeden cennete giremeyeceğiz. Birbirimizi sevmeden iman etmiş olamayacağız. Birbirimizi sevmek için ise birbirimize selam vermemiz gerekiyor. O zaman kim olduğuna bakmadan Müslüman kardeşimize sadece Müslüman olduğu için değer verelim. Ona selam verelim, ilişkimizi kesmeyelim. İlişkimizi kesmek isteyenlere fırsat vermeyelim. Beraatını elde etmek isteyen Müslümanlar Efendimizi dinleyelim. Alemlere rahmet olarak gönderilen Peygamberimiz şöyle buyuruyor.

HADİS-İ ŞERİF

لَا تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا ، أَوَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا
فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ ؟ أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ

“Siz, iman etmedikçe cennete giremezsiniz; birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olamazsınız. Yaptığınız zaman birbirinizi seveceğiniz bir şey söyleyeyim mi? Aranızda selâmı yayınız.” (Riyâzü’s-Sâlihîn, Hadis No: 849)

F. BERAATIMIZI ALMAK İÇİN NE YAPMALIYIZ?

•) BERAATINI ALMAK İSTEYEN MÜMİNLER! HATALI DURUMLARIMIZI HEMEN DÜZELTELİM

Bu dünyadan ayrıldıktan sonra bir daha dönüş yok. Ne kadar ah etsek de ne kadar üzülsek de ve ne kadar pişman olsak da bu hayata veda ettikten sonra dönüşümüz yoktur. Bu sebeple Beraat gecesinde gerçek beraatımızı gerçekleştirmek için ahiret hayatını –hayatımızın hiçbir zamanında unutmayacağımız gibi- bu gecede unutmayalım. Küçük hesapların peşine, geçici dünyanın aldatıcı sevgilerine takılmayalım. Sevgili Peygamberimizin bir hadis-i şerifini sizlerle paylaşmak isterim.

HADİS-İ ŞERİF

الْكَيْسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ ، وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ ، وَالْعَاجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا ،
وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ الْأَمَانِي

“Akıllı kişi, nefesine hâkim olan ve ölüm sonrası için çalışandır. Âciz kişi de nefsini duygularına tâbi kılan ve Allah’tan dileklerde bulunup duran (bunu yeterli gören)dır”
(Tirmizî, Sıfatü’l-Kiyâme, 25)

•) HAYAT, DÜNYALIK MENFAATLER, MALLAR VE MAKAMLAR BİZİ ALDATMASIN

Ömür çok kısa. Göz açıp kapanıncaya kadar geçmektedir. Hayat her an sona erebilmektedir. Geçen sene beraber olduğumuz, kendisiyle muhabbet edip gülüp eğlendiğimiz nice insanlar aramızdan ayrıldı. Bizlerde bir gün sevdiklerimizden, bu dünyadan ayrılıp gideceğiz. Hiçbir insan dünya hayatında baki değildir. Ölümle bitecek olan bu kısa dünya hayatında yapmış olduğumuz şeyler ahiret yaşantımızı belirleyecektir. İşte bu gecelerin önemi ölüm akla geldikçe bir kat daha artmaktadır. Çünkü bu geceler fırsat gecesidir. Günahlarımız için nasuh tövbesi edebilirsek ve bir daha yaptığımız hatalara dönmez isek, Rabbimizin rızası doğrultusunda yaşar isek Rabbimizin bizlere nice müjdeleri vardır. Allah-u Teala bir ayette şöyle buyurmaktadır.

ÂYET-İ KERÎME

وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ
 أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ
 وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ
 ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَن يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا
 اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ

“Rabbinizin bağışına, genişliği göklerle yer arası kadar olan ve Allah’a karşı gelmekten sakınanlar için hazırlanmış bulunan cennete koşun. Onlar, bollukta ve darlıkta Allah yolunda harcayanlar, öfkelerini yenenler ve insanları affedenlerdir. Allah, iyi davrananları sever. Yine onlar, çirkin bir iş yaptıkları yahut kendilerine zulmettikleri zaman, Allah’ı hatırlayıp hemen günahlarının bağışlanmasını isteyenler -ki Allah’tan başka günahları kim bağışlar- ve bile bile işlediklerinde (günahta) ısrar etmeyenlerdir.”
 (Âl-i İmrân, 3/133-135)

•) KANDİL GECELERİ GÜNAHLARLA KARARMİŞ GÖNÜLLERİMİZE RAHMET KANDİLLERİNİN YANDIĞI GECELERDİR

Kandil geceleri İlahi ışığın hayatımızı aydınlattığı gecelerdir. Kandil geceleri günahlarımızdan arınmamız vesilesi ile manen ışıldadığımız gecelerdir. Kandil geceleri dualarımızın çokça makbul olması vesilesi ile hayatımıza yeni bir güneşin doğduğu gecelerdir. Bu gecelerden haberdar olalım. Bu gecelerin feyiz ve bereketinden azami şekilde istifade etmeye çalışalım. Paslanan kalplerimizi bu gecelerin hürmetine aydınlatmaya çalışalım. İlahi rahmetin kapanmadığı kapılardan içeri girelim. En Sevgilinin hürmetine Rabbimizin sevdiği kullar olmaya gayret edelim. Rız olunan ve rız olduğumuz bir hayatı yaşamak elimizdedir. Dünya ve ahiret huzuru bizi beklemektedir. Yeter ki unutmayalım. Yeter ki uyumayalım. Manevi uykudan kalkalım. Kalplerimizin gözünü açalım. Yüzümüzü Rabbimize, O’nun dinine, O’nun kitabına ve O’nun Peygamberine dönelim. Hiç beklenmediğimiz anda yardımlar gelecektir.

Sıkıntılarımız anında hafifleyecektir. Maddi ve manevi hastalıklarımız şifa bulacaktır. Dünyamız ve ahretimiz pür nur olacaktır.

Bu gecelere has ibadetler ihdas etmek doğru değildir. Ancak bu gecelerin feyiz ve bereketinden istifade etme yolları da elbette gözetilmelidir. Öncelikle şu hususu vurgulamak isterim. Şaban ayı Peygamberimizin ayıdır. Bu ayda ve özellikle bu gecede Sevgililer Sevgilisine salat ve selam getirelim. Yüce Rabbimizi bir ayette şöyle buyurmaktadır.

ÂYET - İ KERÎME

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ
وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

“Şüphesiz Allah ve melekleri Peygamber’e salât ediyorlar. Ey iman edenler! Siz de ona salât edin, selam edin.” (Ahzâb, 33/56)

•) İstiğfar ve tövbede bulunmadan Beraatımızı alamayız

Bu gecede Tövbe ve istiğfarda bulunalım. Çünkü bu gecede Rabbimizin Efendimizin diliyle bizlere müjdesi var. Bu müjdeden yararlanmak için günahlarımıza, isyanlarımıza ve hatalarımıza tövbe edelim, bağışlanma dileyelim. Çünkü Yüce Allah tövbe edenin tövbesini kabul etmektedir. Hud sûresi 3. ayette şöyle buyruluyor.

ÂYET - İ KERÎME

وَأَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى
وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ
يَوْمٍ كَبِيرٍ

“Rabbinizden bağışlanma dileyin, sonra da O’na tövbe edin ki sizi belirlenmiş bir süreye (ömrünüzün sonuna) kadar güzel bir şekilde yarandırırsın ve her fazilet sahibine faziletinin karşılığını versin. Eğer yüz çevirirseniz, ben sizin adınıza büyük bir günün azabından korkuyorum” (Hûd, 11/3)

•) BERAT GECEŚİ KUR'AN-I KERİM'İN DÜNYA SEMASINA TOPTAN İNDİRİLDİĞİ GECEDİR

Bu gecede Kuran-ı Kerimi bizler de gönlümüze indirmeliyiz. O'nun manevi feyzinden istifade etmeliyiz. Okumalı, anlamalı ve hayatımıza aktarmalıyız. Sadece kendimiz için değil okuduklarımızdan hasıl olan sevabı ise geçmişlerimize göndermeyi de ihmal etmemeliyiz. Çünkü Kur'an-ı Kerime yaşayanlar kadar ölmüş olanların da ihtiyaçları vardır.

Eğer kendimiz gibi neslimizin de beraatını alıp cennet ehlinde olmasını arzu ediyorsak hep birlikte Kurana yönelmeli, Kitabımızı hayat tarzı haline getirmeliyiz. Haftaya pazartesi günü Yaz Kuran Kurslarımıza kayıtlarımız başlıyor. Karnelerini alan çocuklarımızı Kuran okumak, din bilgilerini tazelemek için camilere yönlendirelim. Kurslarımız sizi bekliyor. Kuranın feyiz ve bereketinden çocuklarımızı da nasiplendirelim.

•) Duayı bu gece dilimizden eksik etmeyelim

Duamız olmazsa değerimiz olmaz bizim. Furkan sûresi 77. ayette bu husus şöyle ifade edilmektedir.

Â Y E T - İ K E R î M E

قُلْ مَا يَعْبَأُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا

(Ey Muhammed!) De ki: “Duanız olmasa Rabbim size ne diye değer versin! Siz yalanladınız. Öyle ise azap yakanızı bırakmayacak.” (Furkan, 25/77)

Efendimiz bu gecede dua edenin duasının kabul olacağını müjdelemektedir. Bu gecede dua etmek de yapacağımız ibadetlerden olmalıdır. Dua ibadettir. Yapıldığı anda ibadet yapılmış sevabı alınmasının yanı sıra kişinin istekleri Yaratan tarafından kendisine verilir. Dua Allah'ı Rab olarak bilmektir. Çünkü el açan el açılardan acizdir. Dua acizliğin ifadesidir. İsteyen istediği şeyin acizidir. İnsan olarak ihtiyaç duyup da istemeyeceğimiz ne vardır ki. İnsan olarak muhtaç olmadığımız ne var ki bu dünyada. Bu sebeple asıl istenmesi gerekenden Allah'ımızdan bu gece çokça isteyelim. Günahı istemeyelim, yanlışla meyletmeyelim. Güzel olanı, kendimize, sevdiklerimize ve bütün insanlara hayır getirecek şeyleri isteyelim. Sadece kendimiz için değil, ailemiz, milletimiz, bütün Müslüman kardeşlerimiz ve insanlık için isteyelim.

Zikir kışa dönmüş kalplerimizi bahara çevirir. Zikir ölmüş ruhlara hayat verir. Allah'ı zikretmek insanın bitmek tükenmez bilmeyen isteklerini bitirir. Zikir bir avuç topraktan başka doymayacak olan nefsimizi doyurur. Zikir ruhu teskin eder. Zikir kemal yolunun anahtarıdır. Zikir arifliğe doğru yol almaktır... Bu gecede zikir bizlere güzellikler katacaktır. Tatmin olmayan kalbimizi tatmin edecektir. Bu gecede Rabbimizi zikretmeyi unutmayalım.

•) GÜN PAYLAŞMA GÜNÜDÜR. GÜN KİMSESİZLERİN KİMSESİ OLMA GÜNÜDÜR

Sevinç tek taraflı değildir. Mutluluk tek başına kişiye gerçek güzelliği getirmemektedir. Paylaşmak asıldır. Bir ekmek paylaşıldığı zaman tatlıdır. Bir sevgi paylaşıldığı zaman artar. Bu gece mutluluğumuzu paylaşalım. Bu gece maddiyatımızı paylaşalım. Bizde olanları olmayanla ulaştıralım. Huzur evlerinde bizleri bekleyenler var. Hastanelerde bizleri hasretle bekleyenler var. Çocuk esirgeme kurumlarında başının okşanmasını bekleyen yetimlerimiz, kimsesizlerimiz var. Yapmış olduğu bir hata yüzünden cezaevlerinde, ıslahhanelerde olanlarımız var. Onlara gidelim. Sevgimizi, muhabbetimizi uzatalım. Bu dünyada Sevgiden mahrum olan hiçbir kimse kalmasin bu gece. Onları Allah'ı hatırlatalım. Yardım edenlerin en hayırlısının ve en güzelinin Allah olduğunu unutmayalım unutturmayalım. Başımıza hiçbir şey gelmez demeyelim. Başına sıkıntı gelmişlere el uzatalım gönül açalım. Merhamet edelim ki merhamete nail olalım. Kimsesizlerin kimsesi olmanın gerekliliğini Efendimizden dinleyelim.

HADİS-İ ŞERİF

اَلْمُسْلِمُ اَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يُسْلِمُهُ، وَمَنْ كَانَ فِي حَاجَةِ اَخِيهِ كَانَ اللهُ فِي حَاجَتِهِ، وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً فَرَّجَ اللهُ عَنْهُ بِهَا كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

“Müslüman Müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez, onu düşmana teslim etmez. Din kardeşinin ihtiyacını karşılayanın, Allah da ihtiyacını karşılar. Müslümandan bir sıkıntıyı giderenin Allah da kıyamet günündeki sıkıntılarından birini giderir. Bir Müslümanın ayıbını örtenin, Allah da kıyamet gününde ayıplarını örter.”

(Buhârî, Mezâlim, 3)

Allah merhametlidir merhamet edeni sever. Herkese merhamet edelim. Allah affedicidir affedenleri sever. Affedelim. Küslüğü bir kenara bırakalım artık. Allah şükredenlerin maddi ve maneviyatını çoğaltır, bize iyilik de bulunanlara teşekkür edelim. Allah kusurları bağışlar, hatalarımız için insanlardan özür dileyelim.

Namaz dinin direğidir. Direklerimizden bazıları eksik kalmış olabilir. Bu gecede dinimizin direği olan namazı çoğaltalım. Geçmişte kılamadıklarımızı kılmaya çalışalım. Kötülükten arınmanın yolu namaz ile. Bu gecedan istifade etmek namaz ile. Hayatı anlamlandırmanın en temel yolu namaz ile.

G. BU GECEYE MAHSUS İBADETLER VAR MIDIR?

Hz. Peygamber'in Şâban ayına ve özellikle bu ayın on beşinci gecesine ayrı bir önem vererek onu ihya ettiğine dair diğer rivayetleri göz önüne alan bazı âlimler bu geceyi namaz kılarak,

Kur'an okuyarak ve dua ederek geçirmenin sevaba vesile olacağını, bu geceye mahsus olmak üzere belli bazı ibadet ve kutlama şekilleri ihdas edip âdet haline getirmenin ise dine yeri bulunmadığını söylemişlerdir.

Aslında biz, zamanın bizzat kendi varlığından kaynaklanan bir değeri olmadığını bilmekteyiz. Allah Resulünün bu bağlamda haber verdiği özel zaman dilimlerini hikmet boyutu çerçeve-sinde değerlendirerek, insanlar için günahlarının affına vesile kılınmış ilahi lütuf zamanları olarak görmek yerinde olacaktır.

Allah (c.c.)'ın her gün ve gecesi, mukadder olduğu, bir gün ve gecenin diğerinden farklı yaratılıştan olmadığı halde, bazı gün ve gecelerin diğerinden ayrılışının hikmet ve maslahatı da buradadır. Yeknesak bir hayat tarzı içinde devam eden gecelerde bir ayrılık, farklılık duyacak, kendini kontrol edip, hayatına çeki düzen verecektir ki, diğer gün ve gecelerde farklı bir zamanı, hikmetine uygun şekilde yaşamış olsun.

Eskiler geceyi, (ihya) diye isimlendirirlerdi. (İhya) kelimesinin manası diriltmek, canlandırmaktır. Demek ki böyle gecelerden istifade edemeyen, yeni bir fikir ve mana alamayanlar geceyi ihya edememişler, belki de öldürmüşlerdir.

Gecenin ihyasının nasıl olacağını soranlar, iç alemlerine dalmalı, tefekkür etmeli, geçmişini bir bir hayalinde canlandırıp, mukayeseler yapmalıdır. Ömür çok kısa... Göz açıp kapanıncaya kadar geçmektedir. Hayat her an sona erebilmektedir. Geçen sene beraber olduğumuz, kendisiyle muhabbet edip gülüp eğlendiğimiz nice insanlar aramızdan ayrıldı. Bizlerde bir gün sevdiklerimizden, bu dünyadan ayrılıp gideceğiz. Hiçbir insan dünya hayatında baki değildir. Ölümle bitecek olan bu kısa dünya hayatında yapmış olduğumuz şeyler ahiret yaşantımızı belirleyecektir. İşte bu gecelerin önemi ölüm akla geldikçe bir kat daha artmaktadır. Çünkü bu geceler fırsat gecesidir. Bu gecede tövbe ve istiğfarda bulunalım. Çünkü Rabbimizin bizlere müjdesi var. Bu müjdeden yararlanmak için günahlarımıza, isyanlarımıza ve hatalarımıza tövbe edelim, bağışlanma dileyelim. Çünkü Allah (c.c.) tövbe edenin tövbesini kabul etmektedir. Nitekim Cenab-ı Hak ayeti kerimede şöyle buyurmaktadır.

ÂYET-İ KERÎME

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ
عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُم جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا
يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ
يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

“Ey iman edenler! Allah (c.c.)’a içtenlikle tövbe edin. Umulur ki, Rabbiniz sizin kötülük-
lerinizi örter, peygamberi (s.a.s.) ve onunla birlikte iman edenleri utandırmayacağı
günde Allah (c.c.) sizi, içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokar. Onların nurları
önlerinden ve sağlarından aydınlatır, gider. “Ey Rabbimiz! Nurumuzu bizim için
tamamla, bizi bağışla; çünkü senin her şeye hakkıyla gücün yeter” derler.” (Tahrim, 66/8)

SONUÇ

Bu mübarek geceler bizlere bir şeyler kazandırmalı, yeni kararlar ve fikirlere sahip olmamıza vesile olmalı. Eğer geceye girişimizle çıkışımız bir olmuşsa, yani ondan evvelki halimizle, sonraki halimiz aynı ise geceyi hakkıyla ihya edememiştir.

Bu gecede nefsimizin ve hayatımızın muhasebesini yapalım.

Her gün artan günah yükünden kurtulmak için Allah’ın bizlere bahsettiği Berat gecesi lütfundan istifade edelim ve tövbe edelim.

Uyanık bir kalple Allah’a dua ve niyazda bulunalım.

D U Â

Yüce Rabbim ramazan ayının müjdecisi Beraat kandilimizi mübarek eylesin.
Günahlarımızın affına vesile eylesin. Habibinin şefaatine bizi nail eylesin.
Sevdiklerimizle beraber nice mübarek geceleri, manen en üst seviyede yaşamayı bizlere nasip eylesin.

